

Nacrt

PRIJEDLOG ZAKONA
O OBEŠTEĆENJU RADNIKA TRGOVAČKOG DRUŠTVA SALONIT D. D. U
STEČAJU VRANJIC, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, lipanj 2011.

**PRIJEDLOG ZAKONA
O OBEŠTEĆENJU RADNIKA TRGOVAČKOG DRUŠVA SALONIT D. D. U STEČAJU
VRANJIC**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM
ZAKONA PROISTEĆI**

Ocjena stanja

Na području Republike Hrvatske primjena azbestne tehnologije datira od početka 20. stoljeća u građevinskoj industriji (azbestno-cementne ploče, pokrovi, cijevi), automobilskoj industriji (azbestne obloge za kočnice) te nekim drugim gospodarskim granama (brodogradnja, metalurgija). U primjeni ove azbestne tehnologije nakon određenog vremenskog razdoblja utvrđena je štetnost azbesta na zdravlje zaposlenih, osobito onih koji su u izravnom doticaju s azbestom u proizvodnom procesu. Naime, dugotrajnije udisanje čestica azbesta dovodi do različitih bolesti prouzročenih azbestom, s teškim posljedicama po zdravlje i život izložene osobe.

Na takvo stanje intervenirala je Međunarodna organizacija rada posebnom Konvencijom br. 162 o sigurnosti prilikom upotrebe azbesta, 1986. godine (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 11/03) kojom je propisan način proizvodnje i upotrebe te mjere sigurnosti kojih se pri rukovanju azbestom treba pridržavati. Specifičnosti kod izloženosti azbestu sadržane su u tome, što se znakovi oboljenja kao posljedice po zdravlje zaposlenih na poslovima s azbestom javljaju u pravilu znatno kasnije za 10-20 godina od udisanja azbestnih čestica.

Europska Unija je svojim zakonodavstvom (Direktive 99/77/EEC, 76/769/EEC i 83/477/EEC) ograničila uporabu i promet proizvoda koji sebi sadržavaju azbest. Republika Hrvatska je potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom od 1. siječnja 2002. preuzela obvezu usklađivanja svog zakonodavstva s zakonodavstvom Europske unije, uključujući tu i regulativu koja se odnosi na proizvodnju, promet i uporabu proizvoda koji u sebi sadrže azbest. Vrijedno je napomenuti, da je sukladno navedenom, Vlada RH polovicom 2003. godine raspravila analizu pod nazivom "Problematika dijagnostike, liječenja i odštetnih zahtjeva oboljelih od bolesti uzrokovanih azbestom, te trajno napuštanje proizvodnje na bazi azbesta" i donijela zaključke o načinu rješavanja ove problematike.

Slijedom navedenog, na temelju odredbi Zakona o kemikalijama (Narodne novine, br. 150/2005) donesena je Lista opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen (Narodne novine, br. 17/2006), koja je stupila na snagu 14. veljače 2006., te je od tog datuma potpuno zabranjeno stavljanje u promet ili korištenje azbestnih vlakana, jednako kao i proizvoda koji sadrže ova vlakna.

U cilju zbrinjavanja radnika koji su tijekom rada u Republici Hrvatskoj na radnom mjestu bili profesionalno izloženi azbestu, donesen je početkom kolovoza 2007. godine paket zakona, kojim se rješava problematika vezana za radnike profesionalno izložene azbestu:

1. Zakon o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu (Narodne novine, br. 79/2007, 149/2009 i 139/2010),

2. Zakon obveznom zdravstvenom nadzoru radnika profesionalno izloženih azbestu (Narodne novine, br. 79/2007 i 139/2010), i

3. Zakon o obeštećenju radnika profesionalno izloženih azbestu (Narodne novine, 79/2007 i 139/2010).

Tim zakonima su riješena pitanja vezana za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu pod povoljnijim uvjetima, zdravstveni nadzor i dijagnostika, te pravo na obeštećenje za radnike oboljele od profesionalne bolesti zbog izloženosti azbestu, ali ne i problematika vezana za odštetu radnika koji su uslijed zabrane uporabe azbesta ostali bez radnog mjesta.

Naime, stupanjem na snagu navedene Liste opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen, potpuno je zabranjeno stavljanje u promet ili korištenje azbestnih vlakana, jednako kao i proizvoda koji sadrže ova vlakna počevši od 14. veljače 2006., te je uslijed te zabrane nastala potreba da se za 170 radnika trgovačkog društva Salonit d.d. u stečaju Vranjic, iznađe rješenje za isplatu odgovarajuće odštete. Ta obveza proizlazi i iz zaključka sa sastanka održanog u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva u rujnu 2009. godine, kada je utvrđeno da će Vlada RH pregovarati sa predstavnicima Hrvatske udruge sindikata i radnicima društva Salonit d. d. u stečaju Vranjic o obeštećenju, po uzoru na države članice EU, koje su koristile azbest u tehnološkom procesu radi kompenzacije izgubljenog zdravlja i izgubljenih radnih mjesta, polazeći od toga da će polazne pretpostavke biti:

- razdoblje od donošenja Liste opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen, tj. od 14. veljače 2006., a ne od otvaranja stečaja 21. lipnja 2004., i
- da će se pri izračunu iznosa obeštećenja voditi računa o sredstvima koje je Vlada RH putem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost već uložila putem angažiranja radnika na sanacijama.

Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Radnicima zatečenim u radnom odnosu u trgovačkom društvu Salonit d.d. u stečaju Vranjic dana 14. veljače 2006., isplatit će se svota obeštećenja obročno, kroz dvije godine, na način da se do kraja 2011. godine isplati iznos od 109.500,00 kuna, do kraja lipnja 2012. godine 54.750,00 kuna i do kraja 2012. godine 54.750,00 kuna na ime obeštećenja zbog gubitka radnog mjesta, odnosno ukupno iznos od 219.000,00 kuna po radniku.

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Predloženim zakonom riješit će se problematika vezana za obeštećenje radnika trgovačkog društva Salonit d. d. u stečaju Vranjic, zbog zabrane uporabe azbesta.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstava u proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

S obzirom da će se ovim zakonom u cijelosti riješiti problematika radnika trgovačkog društva Salonit d.d. u stečaju Vranjic, koji su zbog zabrane uporabe azbesta ostali bez radnog mjesta, predlaže se njegovo donošenje po hitnom postupku, odnosno zbog osobito opravdanih državnih razloga u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008).

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O OBEŠTEĆENJU RADNIKA TRGOVAČKOG DRUŠTVA
SALONIT D.D. U STEČAJU VRANJIC**

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje obeštećenje radnika trgovačkog društva Salonit d.d. u stečaju Vranjic zbog potpune zabrane stavljanja u promet i korištenja azbestnih vlakana, kao i proizvoda koji sadrže azbestna vlakna (u daljnjem tekstu: obeštećenje), postupak i tijela nadležna za rješavanje obeštećenja te osiguravanje sredstava za isplatu radnicima.

Članak 2.

(1) Pravo na obeštećenje iz članka 1. ovoga Zakona ima radnik koji je zatečen u radnom odnosu u trgovačkom društvu Salonit d.d. u stečaju Vranjic dana 14. veljače 2006. godine.

(2) Radnik iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti zahtjev za obeštećenje prema ovome Zakonu Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i to u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovoga članka mora sadržavati dokaze o ispunjenju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 3.

(1) Svota obeštećenja radniku iz članka 2. ovoga Zakona iznosi 219.000,00 kuna i isplaćuje se obročno kroz razdoblje od dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja iz članka 5. ovoga Zakona na način da se do kraja 2011. godine isplati 109.500,00 kuna, do kraja lipnja 2012. godine 54.750,00 kuna i do kraja 2012. godine 54.750,00 kuna.

(2) Tražbina dospjele novčane naknade koja nije isplaćena zbog smrti osobe kojoj je ista priznata, nasljeđuje se.

Članak 4.

Obvezu osiguranja sredstava za isplatu obeštećenja, kao i obvezu isplate obeštećenja na temelju ovoga Zakona preuzima Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Članak 5.

(1) O zahtjevima radnika za obeštećenje iz članka 2. ovoga Zakona, rješava Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, koji donosi rješenje u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka dopuštena je žalba o kojoj rješava Povjerenstvo za žalbe.

(3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka sastoji se od pet članova i čine ga predstavnik ministarstva nadležnog za gospodarstvo, ministarstva nadležnog za financije, ministarstva nadležnog za pravosuđe, ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša i predstavnik Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(4) Članove Povjerenstva iz stavka 2. ovoga članka imenuje Vlada Republike Hrvatske.

(5) U postupku ostvarivanja prava na obeštećenje prema ovome Zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 6.

Vlada Republike Hrvatske osnovat će Povjerenstvo za žalbe iz članka 5. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE
KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O OBEŠTEĆENJU RADNIKA
TRGOVAČKOG DRUŠTVA SALONIT DD U STEČAJU VRANJIC

Uz članak 1.

Ovom odredbom propisuje se svrha donošenja Zakona, a to je obeštećenje radnika trgovačkog društva Salonit d.d. u stečaju Vranjic, zbog potpune zabrane stavljanja u promet i korištenja azbestnih vlakana i proizvoda koji sadrže azbestna vlakna, te postupak i tijela nadležna za rješavanje obeštećenja i osiguravanje sredstava za isplatu radnicima.

Uz članak 2.

Ovom se odredbom propisuje tko ima pravo na obeštećenje na temelju ovoga zakona, odnosno određuje se da pravo ima radnik koji je zatečen u radnom odnosu u trgovačkom društvu Salonit d.d. u stečaju Vranjic dana 14. veljače 2006., kada je stupila na snagu Lista opasnih kemikalija čiji je promet zabranjen, odnosno ograničen. Za podnošenje zahtjeva za obeštećenje prema predloženom Zakonu određuje se (prekluzivni) rok od dva mjeseca po stupanju zakona na snagu, te se propisuje obveza podnošenja dokaza o ispunjenju uvjeta za podnošenje zahtjeva za obeštećenje.

Uz članak 3.

Ovom odredbom utvrđuje se visina obeštećenja u iznosu od 219.000,00 kuna, koja bi se isplatila obročno kroz razdoblje od dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja na način da se do kraja 2011. godine isplati 109.500,00 kuna, do kraja lipnja 2012. godine 54.750,00 i do kraja 2012. godine 54.750,00 kuna. Stavkom 2. ove odredbe propisano je da se tražbina dospjele novčane naknade koja nije isplaćena zbog smrti osobe kojoj je ista priznata nasljeđuje.

Uz članak 4.

Ovom odredbom propisuje se tijelo nadležno za osiguranje sredstava za isplatu obeštećenja, kao i za samu isplatu obeštećenja radnika, koji na obeštećenje imaju pravo prema odredbi članka 2. ovoga prijedloga Zakona, a to je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Uz članak 5.

Ovom se odredbom propisuje da o zahtjevima radnika za obeštećenje iz članka 2. ovoga prijedloga Zakona rješava Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost rješenjem za čije se donošenje određuje rok od mjesec dana, u skladu s odredbama ZUP-a. Protiv rješenja dopuštena je žalba, te se propisuje da o istoj rješava Povjerenstvo za žalbe sastavljeno od 5 članova. Predlaže se da članovi Povjerenstva budu predstavnik ministarstva nadležnog za gospodarstvo, ministarstva nadležnog za financije, ministarstva nadležnog za pravosuđe, ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša i predstavnik Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te da ih imenuje Vlada Republike Hrvatske. U postupku će se primjenjivati odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Uz članak 6.

Propisuje se da će Vlada Republike Hrvatske osnovati Povjerenstvo za žalbe iz članka 5. ovoga prijedloga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Uz članak 7.

Ovom odredbom predlaže se stupanje na snagu ovoga Zakona osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.